

Dr W. T. DYMITROW

Bułgarska Republika Ludowa

Towarzysze,

Pozwólcie mi przekazać Wam gorące pozdrowienia od pracowników Instytutu Ekonomiki Akademii Nauk Bułgarskiej Republiki Ludowej. Bezpośredni kontakt pomiędzy pracownikami nauki krajów obozu socjalistycznego w pracy i w dyskusjach nad problemami nauki, pomoże rozwojowi nauki, budownictwu socjalistycznemu i umocnieniu przyjaźni między naszymi krajami.

Dziękujemy za możliwość uczestniczenia w pracach niniejszej Konferencji, poświęconej zagadnieniom efektywności inwestycji w rolnictwie. W naszym kraju problem efektywności inwestycji jest wyjątkowo aktualny. Nakłady inwestycyjne stanowią własność socjalistyczną, stąd też społeczeństwo jest wyjątkowo zainteresowane w prawidłowym ich wykorzystaniu.

Socjalizm w rolnictwie naszego kraju zwyciężył ostatecznie i nieodwołalnie. Poprzez twórcze wykorzystanie leninowskiego planu spółdzielczego, partia osiągnęła historyczny przełom w rozwoju naszego rolnictwa. W końcu zeszłego i w początkach bieżącego roku, dokonano znacznego powiększenia T. K. Z. Ch. W 1958 roku było 3450 TKZCh. Średnia wielkość TKZCh wynosiła 1100 hektarów ziemi uprawnej. Po ukończeniu procesu łączenia TKZCh, zostało 625 T. K. Z. Ch., a średnia wielkość obszaru spółdzielni wzrosła do 7000 hektarów ziemi uprawnej. W chwili obecnej istnieje u nas 680 T. K. Z. Ch., 54 państwowe gospodarstwa rolne i 209 M. T. S.

Przejęcie rolnictwa z drobnotowarowego na socjalistyczne, zostało dokonane przy znacznej pomocy państwa socjalistycznego. Pomoc państwa w znacznym stopniu szła poprzez inwestycje, finansowane z budżetu i poprzez kredyty bankowe. T. K. Z. Ch. również przeprowadzały duże inwestycje z własnej akumulacji pochodzącej z niepodzielnych funduszy. Inwestycje rolne w kraju za okres I i II pięciolatki, oraz za rok 1957 uwidocznione są w poniższej tabeli:

Inwestycje w milionach lewa — wg cen na 1. VI. 1956 r.

	I pięcio- latka	II pięcio- latka	Ostatni rok II pięcio- latki
	1949—1952	1953—1957	1957
I. Ogółem	11,208.8	20,064.8	3,638.0
A. Rolnictwo i leśnictwo (bez T. K. Z. Ch.)	1,169.0	2,375.9	370.1
B. w tej liczbie M. T. S.	623.0	1,276.3	202.8
G. Z. Ch.	164.1	458.3	38.7
II. T. K. Z. Ch.	880.1	2,741.3	788.6

Należy zaznaczyć, że w ogólną wielkość inwestycji rolnych nie wlicza się szeregu obiektów o charakterze przemysłowym, produkcja których obsługuje rolnictwo, na przykład: fabryki nawozów sztucznych, maszyn rolniczych, część wytworzonej energii elektrycznej. Kredyt bankowy, otrzymywany przez T. K. Z. Ch. tylko w roku 1957, oraz jego wykorzystanie pokazane są w poniższej tabeli:

Przyznany i wykorzystany na inwestycje rolne kredyt bankowy i środki z funduszy niepodzielnych wg przeznaczenia

Wyszczególnienie	Kredyty w lewo		Środki własne z funduszy niepodzielnych
	przyznane	wykorzystane	
1. Bydło robocze	2,105,745	2,071,099	3,390,375
2. Bydło produkcyjne i rozplodowe	57,110,152	54,648,545
3. Budynki gospodarcze	123,764,487	120,064,284
4. Drobne zbiorniki wody	9,475,407	9,268,969	1,414,063
5. Inne objekty melioracyjne	9,349,183	9,095,448	2,385,492
6. Plantacje wieloletnie	59,253,597	58,390,248
7. Uprawa warzyw	23,936,982	23,623,022
8. Maszyny	39,558,244	38,897,300
Ogółem	349,000,000	342,000,000	

Źródłem środków na inwestycję w rolnictwie są niepodzielne fundusze T. K. Z. Ch. Niepodzielne fundusze w T. K. Z. Ch. powiększyły się z 1 208 298 lewa pod koniec 1952 roku, do 2 760 609 lewa w końcu 1957 roku.

Zgodnie z wytycznymi VII zjazdu B. P. K. wielkość inwestycji rolnych w III pięciolatce wynosi w budżecie państwowym 2730 mil. lewa, a kredyt bankowy — 2170 mil. lewa, co stanowi łącznie 4900 mil. lewa. Należy powiedzieć, że w związku ze znacznym skokiem w rozwoju ekonomicznym kraju, wielkość inwestycji w rolnictwie będzie stale i szybko wzrastać.

Duża ilość środków zużytych na inwestycje rolne daje w chwili obecnej pozytywne rezultaty. W naszym rolnictwie następuje proces intensyfikacji, zwiększenie wydajności, wzrost dochodów i produkcji towarowej itd. Proces ten można częściowo zilustrować na przykładzie danych dotyczących prawie wszystkich T. K. Z. Ch. w kraju za rok 1956.

Srodki trwałe na 100 ha ziemi ornej (w lewo)	Ilość T.K.Z.Ch.	Fundusz niepodzielny i wkłady inwentarzowe na 100 ha	Wyłącznie fundusz niepodzielny na 100 ha	Dochód pieniężny na 100 ha	Wynagrodzenie za 1 dniówkę	Ilość dniówek na 1 zdolnego do pracy spółdzielcę
I. Od 1—100	1056	135	45	76	11,22	184
II. 100—150	1063	169	69	106	11,57	199
III. 150—200	480	204	94	137	12,30	213
IV. Ponad 200	416	288	152	251	16,17	228
Ogółem	3015	176	74	117	12,26	201

Powyższe liczby obrazują wielkie znaczenie problemu efektywności inwestycji, oraz konieczność opracowania prawidłowej metodologii do badania efektywności inwestycji.

Problem efektywności inwestycji badany jest u nas przez pracowników nauki. Ostatnio problemem tym zajmują się także pracownicy innych dziedzin. Szczególne miejsce zajmują badania nad metodologią. Na pierwszym miejscu należy wymienić pracę — członka-korespondenta Bułgarskiej Akademii Nauk, profesora Jewgenja Matwiejewa. „Wydajność pracy w socjalizmie i planowanie gospodarki narodowej” wydanej w 1956 roku, oraz „W sprawie mierzenia nakładów na inwestycje i eksploatacje — wybór wariantów” wydaną w 1949 roku.

Sprawa metodologii efektywności inwestycji w rolnictwie jest u nas stosunkowo mało zbadana, jako całe zagadnienie w poszczególnych jego aspektach. W zakresie ekonomiki rolnictwa ukazały się u nas następujące prace: profesora Prokopia Kiranowa „Wydajność pracy w rolnictwie”, oraz „Wskazówki wydajności pracy w rolnictwie” opublikowane w 1958 roku; Georgia Kostadinowa „Rozrachunek gospodarczy w T. K. Z. Ch.” wydaną w 1958 roku: prof. P. Mastikowa i prof. T. Totiewa „Zagadnienia kosztów własnych w rolnictwie” wydana w 1958 roku. Należy stwierdzić, że w praktyce stosuje się różne metody przy określaniu efektywności inwestycji w rolnictwie. Są różnice zdań zarówno w badaniach naukowych jak i praktycznym obliczaniu poszczególnych wskaźników efektywności. Tak na przykład nie ma jedności poglądów w obliczaniu wielkości produkcji globalnej, lub „nakładów pracy” w obliczaniu wydajności pracy, który jest głównym wskaźnikiem efektywności inwestycji.

Szerokie dyskusje na łamach prasy i w pracach naukowych nad problemami obliczania wydajności pracy w rolnictwie, kosztów własnych produkcji, oraz inne problemy wykazują, że istnieje jeszcze szereg problemów metodycznych, bez rozwiązania których niemożliwe jest badanie problemów efektywności inwestycji w rolnictwie. Dlatego też niniejsza konferencja wnosi znaczny wkład w sprawę wyjaśnienia szeregu zagadnień z metodologii badań nad efektywnością inwestycji w rolnictwie.